

Mai multe mărturii despre Isus

Sabat după-amiază

De memorat:

„Și după ce voi fi înălțat de pe pământ, voi atrage la Mine pe toți oamenii.”
(Ioan 12:32).

Isus nu doar spune lucruri uimitoare despre Sine, despre cine este El, despre cine L-a trimis sau despre locul de unde a venit. El și *arată* cine este, prin minunile și semnele pe care le face. După cum mărturisesc unii deschis despre Isus, „când va veni, Hristosul va face mai multe semne decât a făcut omul acesta?” (Ioan 7:31). Isus Și-a susținut cuvintele cu fapte care au dovedit adevărul cuvintelor Sale.

Dar, pe măsură ce acțiunea continuă, în popor apare dezbinarea. Vindecarea omului de lângă scaldătoarea Betesda atrage furia anumitor conducători. Discuția din Capernaum de după hrănirea a cinci mii de oameni rezultă în respingerea lui Isus de către mulțime. Învierea lui Lazăr naște credință în unii, dar atrage ostilitate din partea altora, ceea ce va duce la procesul și uciderea lui Isus.

Studiul din această săptămână îi are în vedere pe unii dintre cei care au fost martori la cele împlinite de Isus și au mărturisit despre Isus. În fiecare caz sunt dezvăluite aspecte cu privire la cine este Isus cu adevărat, aspecte care împreună creează o imagine mai detaliată asupra lui Isus Mesia.

Duminică, 3 noiembrie

Ioan Botezătorul dă mărturie din nou

Studiul 2 a descris cum mărturia lui Ioan Botezătorul i-a adus la Isus pe primii ucenici – Andrei și Ioan, Petru, Filip și Natanael. Ne-am aștepta ca Ioan, după ce și-a prezentat mărturia, să iasă din scenă. Dar acesta reapare de câteva ori în Evanghelia după Ioan.

1. Citește Ioan 3:25-36. În ce se compară Ioan Botezătorul cu Isus?

Ioan 3:25-36

25. Între ucenicii lui Ioan și între un iudeu s-a iscat o neînțelegere cu privire la curățare.

26. Au venit deci la Ioan și i-au zis: „Învățătorule, Cel ce era cu tine dincolo de Iordan și despre care ai mărturisit tu, iată că botează, și toți oamenii se duc la El.”
27. Drept răspuns, Ioan i-a zis: „Omul nu poate primi decât ce-i este dat din cer.
28. Voi înșivă îmi sunteți martori că am zis: „Nu sunt eu Hristosul, ci sunt trimis înaintea Lui.”
29. Cine are mireasă este mire; dar prietenul mirelui, care stă și-l ascultă, se bucură foarte mult când aude glasul mirelui: și această bucurie, care este a mea, este deplină.
30. Trebuie ca El să crească, iar eu să mă micșorez.
31. Cel ce vine din cer este mai presus de toți; cel ce este de pe pământ este pământesc și vorbește ca de pe pământ. Cel ce vine din cer este mai presus de toți.
32. El mărturisește ce a văzut și a auzit, și totuși nimeni nu primește mărturia Lui.
33. Cine primește mărturia Lui adeverește prin aceasta că Dumnezeu spune adevărul.
34. Căci Acela pe care L-a trimis Dumnezeu vorbește cuvintele lui Dumnezeu, pentru că Dumnezeu nu-I dă Duhul cu măsură.
35. Tatăl iubește pe Fiul și a dat toate lucrurile în mâna Lui.
36. Cine crede în Fiul are viața veșnică; dar cine nu crede în Fiul nu va vedea viața, ci mânia lui Dumnezeu rămâne peste el.”

O dispută a avut loc între ucenicii lui Ioan și un evreu anonim pe tema curăției, probabil ceva legat de eficacitatea botezului (compară cu Marcu 1:4,5). Interesant este că, atunci când vin la Ioan, fără îndoială ca să rezolve problema, ucenicii săi Îl menționează pe Isus astfel: „Iată că botează și toți oamenii se duc la El” (Ioan 3:26). Nu este greu de citit printre rânduri: sunt invidioși pe Isus – invidioși că învățătorul lor ar avea ceva de pierdut, că ei ar avea ceva de pierdut.

Lui Ioan i-ar fi fost foarte ușor să se complacă în gelozie, dar nu se complăce, pentru că știe care este misiunea lui. În schimb, le amintește ucenicilor că el nu a pretins niciodată că este Hristos. Dimpotrivă, a venit să arate spre El, să Îi pregătească locul, să fie un martor despre El (Ioan 1:6-8).

Folosind ilustrația unei nunți, se numește *prietenul mirelui*, Isus fiind *mirele*. *Mireasa* ar fi poporul lui Dumnezeu (compară cu Osea 2:1623; Isaia 62:1-5). Apoi, în cuvinte care arată adevărata lui măreție, Ioan spune: „Trebuie ca El să crească, iar eu să mă micșorez” (Ioan 3:30).

Ioan 3:31-36 continuă comparația între Isus și Ioan Botezătorul, arătând superioritatea lui Mesia față de predecesorul Său. Prin mărturia lui Ioan care face trimitere la Isus se accentuează iarăși ideea de a da mărturie. Cei care primesc acea mărturie și cred în Isus au viața veșnică. Cei care nu Îl primesc rămân sub mânia lui Dumnezeu. Aceasta este ceea ce spune textul. Dumnezeu iubește lumea și Și-a trimis Fiul să o răscumpere (Ioan 3:16,17). Dar cei care refuză darul care le este oferit vor fi nevoiți să suporte pedeapsa pentru păcatele lor – moartea veșnică.

Cum putem învăța lecția umilinței atât înaintea lui Dumnezeu, cât și înaintea oamenilor? Ce putem învăța din exemplul lui Ioan de aici despre smerenia sufletului?

Luni, 4 noiembrie

O nouă înțelegere despre Mesia

2. Citește Ioan 1:32-36. Ce anume din ce spune Ioan Botezătorul aici despre Isus nu corespunde speranțelor oamenilor cu privire la mult așteptatul Mesia?

Ioan 1:32-36

32. Ioan a făcut următoarea mărturisire: „Am văzut Duhul coborându-Se din cer ca un porumbel și oprindu-Se peste El.
33. Eu nu-L cunosc; dar Cel ce m-a trimis să botez cu apă mi-a zis: „Acela peste care vei vedea Duhul coborându-Se și oprindu-Se este Cel ce botează cu Duhul Sfânt.”
34. Și eu am văzut lucrul acesta și am mărturisit că El este Fiul lui Dumnezeu.”
35. A doua zi, Ioan stătea iarăși cu doi din ucenicii lui.
36. Și, pe când privea pe Isus umblând, a zis: „Iată Mielul lui Dumnezeu!”

Evreii așteptau să vină un mesia care să îi elibereze de sub stăpânirea Romei. Îndelung asupriți, evreii credeau că mesia avea nu doar să înlăture dominația, ci și să facă din ei o națiune măreață și puternică. Exprimarea lui Ioan Botezătorul însă – care Îl numește pe Isus „Mielul lui Dumnezeu” –, deși făcea trimitere directă la jertfa Sa ispășitoare, probabil a fost înțeleasă greșit de majoritatea oamenilor. S-ar putea ca aceștia să nu fi avut nicio idee despre ce vorbea.

Așadar Ioan, prin evanghelia sa, voia să le schimbe percepția cu privire la Mesia pentru a-L putea recunoaște pe Isus ca împlinire a profețiilor despre Împăratul ce urma să vină. Nu venea ca un lider

politic și militar, ci venea ca să Se ofere ca jertfă pentru păcatele lumii. Acesta era scopul Lui. Numai după aceea, când totul se va sfârși, va veni împărăția finală (vezi Daniel 7:18).

„La botez, când Ioan L-a numit pe Isus «Mielul lui Dumnezeu», o nouă lumină venise asupra lucrării lui Mesia. Gândul profetului s-a îndreptat spre cuvintele lui Isaia: «Ca un miel pe care-l duci la măcelărie» (Isaia 53:7)” (*Hristos, Lumina lumii/Viața lui Iisus*, p. 136).

Ioan Botezătorul spune în Ioan 1:31 – „Eu nu-L cunoșteam.” Cum a ajuns atunci Ioan să Îl recunoască pe Isus ca Mesia? Răspunsul este că Domnul care l-a trimis pe Ioan îi spusese dinainte: „«Acela peste care vei vedea Duhul coborându-Se și oprindu-Se este Cel ce botează cu Duhul Sfânt.» Și eu am văzut lucrul acesta și am mărturisit că El este Fiul lui Dumnezeu” (Ioan 1:33,34). Cu alte cuvinte, Dumnezeu i-a descoperit lui Ioan că Isus era Mesia.

Hristos este „puterea și înțelepciunea lui Dumnezeu” (1 Corinteni 1:24). Cunoașterea faptului că Isus este Hristosul provine de la Dumnezeu Însuși prin puterea de convingere a Duhului Sfânt. Această temă apare frecvent în Ioan. Mântuirea nu vine din filozofia lumească, din știință sau din învățătura înaltă. Vine numai de la Dumnezeu într-o inimă predată în credință și ascultare de Isus.

Cum am cunoaște adevărul despre Isus ca jertfă ispășitoare pentru noi, dacă nu ni s-ar fi descoperit prin Biblie? Cât de importantă este Biblia?

Marți, 5 noiembrie

Acceptare și respingere

Studiul 2 a descris hrănirea celor cinci mii de oameni, din Ioan 6, dar nu a cuprins secțiunea finală a pasajului, care este studiată aici.

3. Citește Ioan 6:51-71. Ce anume din ce a spus Isus a fost greu de acceptat?

Ioan 6:51-71

51. Eu sunt Pâinea vie care s-a coborât din cer. Dacă mănâncă cineva din pâinea aceasta, va trăi în veac; și pâinea pe care o voi da Eu este trupul Meu pe care Îl voi da pentru viața lumii.”

52. La auzul acestor cuvinte, iudeii se certau între ei și ziceau: „Cum poate Omul acesta să ne dea trupul Lui să-L mâncăm?”

53. Isus le-a zis: „Adevărat, adevărat vă spun că, dacă nu mâncați trupul Fiului omului și dacă nu beți sângele Lui, n-aveți viața în voi înșivă.
54. Cine mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu are viața veșnică; și Eu îl voi învia în ziua de apoi.
55. Căci trupul Meu este cu adevărat o hrană, și sângele Meu este cu adevărat o băutură.
56. Cine mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu rămâne în Mine, și Eu rămân în el.
57. După cum Tatăl, care este viu, M-a trimis pe Mine, și Eu trăiesc prin Tatăl, tot așa, cine Mă mănâncă pe Mine va trăi și el prin Mine.
58. Astfel este Pâinea care S-a coborât din cer, nu ca mana pe care au mâncat-o părinții voștri, și totuși au murit: cine mănâncă Pâinea aceasta va trăi în veac.”
59. Isus a spus aceste lucruri în sinagogă, când învăța pe oameni în Capernaum.
60. Mulți din ucenicii Lui, după ce au auzit aceste cuvinte, au zis: „Vorbirea aceasta este prea de tot: cine poate s-o sufere?”
61. Isus, care știa în Sine că ucenicii Săi cârteau împotriva vorbirii acesteia, le-a zis: „Vorbirea aceasta este pentru voi o pricină de poticnire?
62. Dar dacă ați vedea pe Fiul omului suindu-Se unde era mai înainte?...
63. Duhul este acela care dă viață, carnea nu folosește la nimic; cuvintele pe care vi le-am spus Eu sunt duh și viață.
64. Dar sunt unii din voi care nu cred.” Căci Isus știa de la început cine erau cei ce nu cred și cine era cel ce avea să-L vândă.
65. Și a adăugat: „Tocmai de aceea v-am spus că nimeni nu poate să vină la Mine, dacă nu i-a fost dat de Tatăl Meu.”
66. Din clipa aceea, mulți din ucenicii Lui s-au întors înapoi și nu mai umblau cu El.
67. Atunci Isus a zis celor doisprezece: „Voi nu vreți să vă duceți?”
68. „Doamne”, I-a răspuns Simon Petru, „la cine să ne ducem? Tu ai cuvintele vieții veșnice.
69. Și noi am crezut și am ajuns la cunoștința că Tu ești Hristosul, Sfântul lui Dumnezeu.”
70. Isus le-a răspuns: „Nu v-am ales Eu pe voi cei doisprezece? Și totuși unul din voi este un drac.”
71. Vorbea despre Iuda, fiul lui Simon Iscarioteanul; căci el avea să-L vândă: el, unul din cei doisprezece.

Doar ce fuseseră hrăniți în mod miraculos de către Isus și oamenii erau gata să Îl încoroneze rege (Ioan 6:1-15). Dar, vorbind ulterior cu ei în sinagoga din Capernaum, El le explică semnificația spirituală a minunii: „Eu sunt Pâinea vieții” (Ioan 6:35). Apoi explică mai în detaliu că această pâine este trupul Său, pe care îl dă pentru viața lumii (Ioan 6:51).

Aceste cuvinte au deschis ochii mulțimii la faptul că Isus nu avea să fie regele lor pământesc. El nu Se potrivea tiparului produs de gândirea lumească. Oamenii au refuzat convertirea ce le-ar fi transformat gândirea în așa fel încât să Îl recunoască și să Îl accepte pe Isus ca Mesia. Mulți dintre ucenici L-au părăsit la momentul acesta (Ioan 6:66).

Din punct de vedere uman, lucrul acesta trebuie să fi fost greu pentru Isus. Aprobarea mulțimii este plăcută. Cine nu vrea să fie iubit? Dar când vezi că mulți oameni dau înapoi și îți pun la îndoială principiile ești categoric descurajat. Văzând mulțimea risipindu-se, Isus Își întreabă cercul de apropiați, pe cei 12, dacă și ei vor să plece.

Acesta este momentul în care Petru face uimitoarea mărturisire, o altă mărturie atât cu privire la ce are Isus, cât și la cine este El: „Tu ai cuvintele vieții veșnice. Și noi am crezut și am ajuns la cunoștința că Tu ești Hristosul, Sfântul lui Dumnezeu” (Ioan 6:68,69).

Ucenicii erau cu Isus de câțiva ani, călătorind împreună cu El, văzându-I minunile, ascultându-I predicile. Știau din experiență că nu există nimeni care să se compare cu El. Erau convinși că, oricât de neobișnuite ar fi fost anumite situații, acest om era Mesia – indiferent cât de greșită era încă înțelegerea lor cu privire la scopul venirii Sale. Numai după moartea și învierea Sa au început să înțeleagă de ce venise Isus.

Ce putem învăța din această istorisire despre faptul că majoritatea se înșală de obicei? De ce trebuie să ne amintim lucrul acesta, mai ales când credința noastră nu e populară?

Miercuri, 6 noiembrie

Mărturia Tatălui

Evangelhia după Ioan începe referindu-se la Cuvânt (*logos*), care este cu Dumnezeu, adică este cu Dumnezeu Tatăl (Ioan 1:1). Când Cuvântul S-a făcut trup, Duhul a dat mărturie despre Isus, oprindu-Se asupra Lui la botez (Ioan 1:32-34). Dar Tatăl dă și El mărturie despre Isus în timpul lucrării Sale pământești.

4. Citește Ioan 5:36-38. Ce spune Isus aici despre Tatăl?

Ioan 5:36-38

36. Dar Eu am o mărturie mai mare decât a lui Ioan; căci lucrările pe care Mi le-a dat Tatăl să le săvârșesc, tocmai lucrările acestea pe care le fac Eu, mărturisesc despre Mine că Tatăl M-a trimis.

37. Și Tatăl, care M-a trimis, a mărturisit El însuși despre Mine. Voi nu I-ați auzit niciodată glasul, nu I-ați văzut deloc fața;

38. și Cuvântul Lui nu rămâne în voi, pentru că nu credeți în Acela pe care L-a trimis El.

Isus face legătura între Tatăl și lucrările și minunile făcute de El. Isus afirmă clar că Tatăl L-a trimis și a mărturisit despre El.

5. Citește Matei 3:17; 17:5; Marcu 1:11 și Luca 3:22 (vezi și 2 Petru 1:17,18). Ce spune Tatăl despre Isus?

Matei 3:17

17. Și din ceruri s-a auzit un glas care zicea: „Acesta este Fiul Meu preaiubit în care Îmi găsesc plăcerea.”

Matei 17:5

5. Pe când vorbea el încă, iată că i-a acoperit un nor luminos cu umbra lui. Și din nor s-a auzit un glas care zicea: „Acesta este Fiul Meu preaiubit, în care Îmi găsesc plăcerea Mea: de El să ascultați!”

Marcu 1:11

11. Și din ceruri s-a auzit un glas care zicea: „Tu ești Fiul Meu preaiubit, în Tine Îmi găsesc toată plăcerea Mea.”

Luca 3:22

22. și Duhul Sfânt S-a coborât peste El în chip trupesc, ca un porumbel. Și din cer s-a auzit un glas care zicea: „Tu ești Fiul Meu preaiubit: în Tine Îmi găsesc toată plăcerea Mea!”

2 Petru 1:17,18

17. Căci El a primit de la Dumnezeu Tatăl cinste și slavă, atunci când, din slava minunată, s-a auzit deasupra Lui un glas care zicea: „Acesta este Fiul Meu preaiubit în care Îmi găsesc plăcerea.”

18. Și noi înșine am auzit acest glas venind din cer, când eram cu El pe muntele cel sfânt.

La botezul lui Isus, Tatăl și Duhul S-au alăturat Fiului pentru a marca această ocazie importantă: începutul lucrării Domnului Isus. Tatăl declară că Isus este Fiul Său preaiubit în care Își găsește toată plăcerea. Dar, într-un moment crucial în misiunea lui Isus, Tatăl vorbește din nou, de data aceasta așa cum se consemnează în Evanghelia după Ioan.

Lucrurile au atins punctul culminant în ultimele zile ale misiunii lui Isus. Conducătorii religioși, incapabili să Îl oprească (vezi Ioan 12:19), voiau să Îl omoare, acum mai mult decât niciodată. Mulțimile erau entuziasmate de El, mai ales pentru că din ce în ce mai mulți oameni, ascultând mărturia celor care L-au văzut pe Isus înviindu-l pe Lazăr (Ioan 12:17,18), începeau să Îl urmeze pe Isus. Până și grecii, care erau acolo pentru sărbătoare, voiau să Îl vadă pe Domnul. La momentul acesta, ca răspuns la cuvintele din Ioan 12:28 – „Tată, proslăvește Numele Tău!” –, Tatăl vorbește din nou din cer: „L-am proslăvit și-L voi mai proslăvi” (Ioan 12:28).

După cum am văzut deja, ceasul de glorie al lui Isus este crucea. Astfel, mărturia Tatălui despre Domnul Isus face trimitere la marea jertfă a Mielului lui Dumnezeu pentru păcatele lumii. Este apogeul lucrării Sale pământești. Moartea Lui pentru noi a plătit întru totul pentru toate păcatele noastre și, prin El și prin credință, nu trebuie să ne confruntăm niciodată singuri cu acea pedeapsă.

Joi, 7 noiembrie

Mărturia mulțimii

„În ziua de pe urmă, care era ziua cea mare a praznicului, Isus a stat în picioare și a strigat: «Dacă însetează cineva, să vină la Mine și să bea. Cine crede în Mine, din inima lui vor curge râuri de apă vie [...]»” (Ioan 7:37,38). Ioan a consemnat multe declarații îndrăznețe ale Domnului Isus cu privire la Sine, la cine era și la ce a venit să facă. Rândurile citate anterior sunt un exemplu de afirmație uimitoare.

6. Care a fost răspunsul multora din mulțime când Isus le-a vorbit la Sărbătoarea Corturilor? Ioan 7:37-53

Ioan 7:37-53

37. În ziua de pe urmă, care era ziua cea mare a praznicului, Isus a stat în picioare și a strigat: „Dacă însetează cineva, să vină la Mine și să bea.
38. Cine crede în Mine, din inima lui vor curge râuri de apă vie, cum zice Scriptura.”
39. Spunea cuvintele acestea despre Duhul pe care aveau să-L primească cei ce vor crede în El. Căci Duhul Sfânt încă nu fusese dat, fiindcă Isus nu fusese încă proslăvit.
40. Unii din norod, când au auzit aceste cuvinte, ziceau: „Acesta este cu adevărat Prorocul.”

41. Alții ziceau: „Acesta este Hristosul.” Și alții ziceau: „Cum, din Galileea are să vină Hristosul?”
42. Nu zice Scriptura că Hristosul are să vină din sămânța lui David și din satul Betleem, unde era David?”
43. S-a făcut deci dezbinare în norod din pricina Lui.
44. Unii din ei voiau să-L prindă; dar nimeni n-a pus mâna pe El.
45. Aprozii s-au întors deci la preoții cei mai de seamă și la farisei. Și aceștia le-au zis: „De ce nu L-ați adus?”
46. Aprozii au răspuns: „Niciodată n-a vorbit vreun om ca Omul acesta.”
47. Fariseii le-au răspuns: „Doar n-ați fi fost duși și voi în rătăcire?”
48. A crezut în El vreunul din mai marii noștri sau din farisei?”
49. Dar norodul acesta, care nu știe Legea, este blestemat!”
50. Nicodim, cel care venise la Isus noaptea și care era unul din ei, le-a zis:
51. „Legea noastră osândește ea pe un om înainte ca să-l asculte și să știe ce face?”
52. Drept răspuns, ei i-au zis: „Și tu ești din Galileea? Cercetează bine, și vei vedea că din Galileea nu s-a ridicat niciun proroc.”
53. Și s-a întors fiecare acasă.

Unii au spus că El era Profetul, așa cum prezisese Moise cu multă vreme în urmă (vezi Deuteronomul 18:15-19). Alții credeau că Isus era Hristosul. Dar lucrul acesta a adus în discuție faptul că Mesia nu avea să vină din Galileea, că trebuia să fie din neamul lui David și să se nască în Betleem – toate fiind adevărate în cazul lui Isus (compară cu Matei 1; 2), deși mulți nu păreau să știe lucrul acesta.

Până și cei care trebuiau să Îl aresteze au fost ținuiți locului de El și de elocvența cuvintelor Sale. Fariseii le-au răspuns aprozilor cu o altă întrebare: „A crezut în El vreunul din mai-marii noștri sau din farisei?” (Ioan 7:48). Această întrebare din partea fariseilor i-a dat iarăși ocazia lui Ioan să îl introducă în scenă pe Nicodim, care, după întâlnirea sa cu Isus, căuta să Îl protejeze de intrigile lor. „Legea noastră osândește ea pe un om înainte ca să-l asculte și să știe ce face?” (Ioan 7:51).

L-a acceptat vreodată Nicodim pe Isus ca Mesia? Deși această scenă nu dovedește că L-a acceptat, între această intervenție și ce a făcut el după ce a murit Isus (vezi Ioan 19:39,40), Biblia ne oferă dovezi solide că Nicodim a ajuns, de fapt, să creadă în El.

Prin urmare, răspunsul la întrebarea fariseilor era „Da!” De fapt, unul dintre farisei chiar a crezut în El, la urma urmei.

Citește Ioan 7:49. Ce anume din spusele conducătorilor arăta disprețul lor pentru masele care Îl urmau pe Isus? Ce lecție poate fi aici pentru noi?

Ioan 7:49

49. Dar norodul acesta, care nu știe Legea, este blestemat!”

Vineri, 8 noiembrie

Un gând de încheiere

Suplimentar: Ellen G. White, *Hristos, Lumina lumii/Viața lui Isus*, cap. 41 și 68

„«La cine să ne ducem?»» Învățătorii lui Israel erau sclavii formalismului. Fariseii și saducheii erau în lupte continue. A-L părăsi pe Isus însemna a ajunge între cei legați de ritualuri și ceremonii și între oameni ambițioși, care căutau propria onoare. Ucenicii cunoscuseră mai multă pace și bucurie de când Îl acceptaseră pe Hristos decât în toată viața lor de mai înainte. Cum puteau ei să meargă înapoi la aceia care Îl ironizaseră și Îl persecutaseră pe Prietenul păcătoșilor? Ei Îl așteptau de multă vreme pe Mesia – acum venise și nu puteau să plece din fața Lui, să meargă la aceia care voiau să-I ia viața și care îi persecutaseră pentru că deveniseră ucenicii Săi.

«La cine să ne ducem?»» Nu puteau să plece de la învățătura lui Hristos, de la lecțiile Lui pline de iubire și de milă, ca să meargă în întunericul necredinței, în ticăloșia lumii. În timp ce Mântuitorul era părăsit de mulți dintre aceia care fuseseră martori la minunile Lui, Petru a exprimat credința ucenicilor: «Tu ești Hristosul.» Numai gândul că ar putea pierde această ancoră a sufletului lor îi umplea de groază și de durere. Fără Mântuitorul, era ca și cum ar fi fost lăsați în voia valurilor, pe o mare furtunoasă și întunecată” (*Hristos, Lumina lumii/Viața lui Isus*, p. 393).

Zilnic: Ioan 21 – Faptele apostolilor 6; Calea către Hristos, capitolul 6

Despre ce a spus Isus: „Nu este treaba voastră”?

La ce oră aproximativă a venit Duhul Sfânt în ziua Cincizecimii?

De ce mai-marii nu știau cum să-i pedepsească pe ucenici?

Ce mărturie susțineau unii (în mod mincinos) că ar fi dat Ștefan despre Isus din Nazaret și despre templu?

Ce trebuie să crezi în loc de a aștepta să simți că ai fost iertat și curățat?